

Bruxelles, 1.6.2022.
COM(2022) 253 final

KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Prema održivijem ribarstvu u Uniji: trenutno stanje i smjernice za 2023.

{SWD(2022) 157 final}

KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Prema održivijem ribarstvu u Uniji: trenutno stanje i smjernice za 2023.

1. UVOD

U ovoj Komunikaciji iznose se dodatne pojedinosti o stanju europskog ribarstva te se navode smjernice za Komisijine prijedloge i savjetovanja s trećim zemljama o ribolovnim mogućnostima za 2023., kojima se nastoji dalje ojačati oporavak nekih ribljih stokova i održati zdrave stokove na razini najvišeg održivog prinosa (MSY).

Održivost ribarstva općenito i dalje raste zahvaljujući nastojanjima tog sektora da se dodatno poboljša situacija u pogledu stokova i da se održivi stokovi drže u dobrom stanju. Zbog toga još je više stokova dovedeno na održive razine, a posebno dobri rezultati postignuti su u sjeveroistočnom Atlantiku.

EU je 2021. na međunarodnoj razini i dalje bio ključan pokretač daljnjeg napretka u regionalnim organizacijama za upravljanje ribarstvom (RFMO). Međutim, potrebno je uložiti dodatni trud, posebice u Sredozemnom moru, gdje je stanje i dalje zabrinjavajuće, i Baltičkom moru, gdje su nedavna poboljšanja poništena zbog drugih pritisaka na okoliš i morske ekosustave.

Od veljače ove godine ruska vojna agresija na Ukrajinu utječe na ribarstvo s nekoliko gledišta, posebno u Crnom moru. Promjena sigurnosne situacije u Crnom moru dovela je do poremećaja u ribolovnim aktivnostima: zbog sigurnosnih razloga uvedena je privremena zabrana ribolovnih aktivnosti u vodama određenih država članica, kao što su rumunjske vode na granici s Ukrajinom u delti Dunava, a države članice i druge obalne države na regionalnoj razini izdale su sigurnosna upozorenja za taj sektor. Usto, ruska vojna agresija uzrokuje poremećaje u trgovinskim tokovima, utječe na pružanje znanstvenih savjeta i održavanje određenih pregovora na međunarodnoj razini te dovodi do povećanja cijena energije, što zahtijeva primjenu mjera u kriznim situacijama Europskog fonda za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPPA) da bi se poduprli znatni tržišni poremećaji u sektoru. To pokazuje koliko su, da bi se zajamčila sigurnost opskrbe hranom u Europi, bitni daljnji rast otpornosti i ostvarenje ciljeva Europskog zelenog plana, osobito daljnjim inovacijama i energetsom tranzicijom.

2. NAPREDAK U POSTIZANJU ODRŽIVOG RIBARSTVA U EU-U

2.1. TREND OVI BIOMASE I RIBOLOVNI PRITISAK

Da bi se osigurala održivost ribolovnih aktivnosti, ne smije se loviti više ribe nego što je moguće obnoviti svake godine. Stok se lovi održivo na razini MSY-ja kad omjer između stvarne ribolovne smrtnosti (F) i ribolovne smrtnosti na razini MSY-ja (F_{MSY}) iznosi 1 ili manje.

U 2020. opći ribolovni pritisak u vodama EU-a i dalje se smanjivao, a stanje stokova nastavilo se poboljšavati. Posebno je pozitivno što je 2020. zahvaljujući nastojanjima sektora **ukupni omjer ribolovne smrtnosti u sjeveroistočnom Atlantiku prvi put pao ispod 1**. Međutim, određeni drugi stokovi i dalje su prelovljeni i/ili izvan sigurnih bioloških granica, što zahtijeva dodatan napredak da bi se postigli ciljevi zajedničke ribarstvene politike (ZRP). U Baltičkom moru proteklih se godina zbog teškog stanja okoliša i prijašnjeg prelova okrenuo pozitivni trend. Zbog toga su mnogi riblji stokovi izgubili staništa, smanjio se broj ribe u moru te su se smanjile veličine bakalara u Baltičkom moru, a sad i veličine drugih baltičkih stokova. U Sredozemnom moru poduzeti su koraci radi postizanja cilja MSY-ja za stokove EU-a i zajedničke stokove, koji su uređeni višegodišnjim planom za zapadno Sredozemno more¹ i koje je uredila Opća komisija za ribarstvo Sredozemlja (GFCM), što je prvi put od 2003. dovelo do pada ribolovne smrtnosti ispod 2.

2.2. RIBOLOVNE MOGUĆNOSTI UTVRĐENE ZA 2022.

Ribolovne mogućnosti utvrđene za 2022. važan su korak za održivo upravljanje ribarstvom.

U **Atlantskom oceanu, Baltičkom moru i Skagerraku/Kattegatu** ribolovne mogućnosti prvenstveno su definirane kao omjer ograničenja ulova i ukupnih dopuštenih ulova (TAC).

Za **stokove kojima upravlja samo EU** na tim su područjima postavljena ograničenja ulova u skladu s MSY-jem za sve stokove za koje je taj omjer bio poznat, osim za haringu u zapadnom Baltiku, gdje su poduzete druge stroge mjere u skladu s višegodišnjim planom za Baltik. Dodatne zaštitne mjere poduzete su i za stokove u teškim situacijama, kao što je bakalar u Kattegatu, bakalar u istočnom Baltiku i bakalar u zapadnom Baltiku. Općenito, baltičke države članice i dionici prepoznaju potrebu za djelovanjem u svrhu obnove važnih komercijalnih ribljih stokova u Baltičkom moru i daju svoj doprinos ostvarenju tog cilja.

Za **stokove koje EU dijeli s Ujedinjenom Kraljevinom** obje su strane dogovorile ograničenja ulova unutar roka utvrđenog Sporazumom o trgovini i suradnji (TCA²) u skladu s MSY-jem za većinu stokova za koje su ti savjeti bili dostupni. Drukčije je odlučeno samo za četiri stoka (savjet je bila nulta stopa ulova), za koja su obje strane dogovorile nisko ograničenje ulova koje obuhvaća samo usputni ulov kako ne bi došlo do ograničavanja mješovitog ribolova pridnenih vrsta. Za jedan stok dogovorile su nizak TAC kako bi se moglo nastaviti prikupljanje podataka.

Kad je riječ o **stokovima koji se trostrano dijele s Norveškom i Ujedinjenom Kraljevinom**, tri strane dogovorile su nastaviti rad na oporavku bakalara u Sjevernom moru daljnjim korektivnim mjerama i postavljanjem TAC-a nižega od onog iz znanstvenih savjeta

¹ Uredba (EU) 2019/1022 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o uspostavi višegodišnjeg plana za ribarstvo koje iskorištava pridnene stokove u zapadnom Sredozemnom moru i izmjeni Uredbe (EU) br. 508/2014 (SL L 172, 26.6.2019., str. 1.–17.).

² Sporazum o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane ST/5198/2021/INIT (SL L 149, 30.4.2021., str. 10.–2539.).

za nekoliko drugih stokova koji dolaze u dodir s bakalarom u mješovitom ribolovu. Utvrđeni TAC-ovi za haringu niži su od onih iz znanstvenih savjeta. Jedini **stok koji se dvostrano dijeli s Norveškom**, a za koji postoji procjena MSY-ja, utvrđen je na razini MSY-ja.

Kad je riječ o **stokovima** skuše, ugotice pučinke i atlantsko-skandinavske haringe, obalne države³ dogovorile su se da će ukupne TAC-ove postaviti na razini MSY-ja. Na dnevnom redu za 2022. nalaze se rasprave o dogovorima o zajedničkom upravljanju kako bi se izbjegao prelov zbog nedostatka dogovorenog dijeljenja stokova.

U Sredozemnom i Crnom moru, koje karakterizira ribolov nekoliko vrsta i dijeljenje mnogih stokova s trećim zemljama, ribolovna smrtnost približila se održivoj razini za neke stokove – njih sedam dostiglo je 2020. razinu FMSY-ja – no mnogi se stokovi još love iznad održivih razina. Nužno je nastaviti rad na očuvanju da bi se do 2025. ostvario cilj za MSY, posebice primjenom višegodišnjeg plana za zapadno Sredozemno more i nove strategije GFCM-a⁴ za 2030. Ribolovne mogućnosti za 2022. obuhvaćaju velik paket mjera koji je 2021. donio GFCM.

Budući da se u sklopu **višegodišnjeg plana za zapadno Sredozemno more** nastoji najkasnije do siječnja 2025. postići MSY za sve pridnene stokove, ribolovne mogućnosti daju integriran i globalan pristup, koji se temelji na raznim alatima za upravljanje te uvode mehanizam za poticaje koji omogućuje pojačanu ribarsku aktivnost kao nagradu za upotrebu selektivnijih alata i učinkovita područja zabrane ribolova. Države članice potiču se na uvođenje mjera kojima bi ostvarile korist od tog mehanizma. Usto, Vijeće je utvrdilo maksimalna ograničenja ulova za dubokomorske kozice koje su najviše prelovljene i gornje granice ribolovnog napora za parangale.

Intenzivni rad **GFCM-a**, potaknut dosljednim položajem EU-a u regionalnim organizacijama za upravljanje ribarstvom, rezultirao je donošenjem bitnih odluka. GFCM-ov dugoročni plan upravljanja za male pelagijske vrste u Jadranskom moru osigurava visok dugoročni ulov u skladu s MSY-jem uz smanjena ograničenja ulova 2022. za inćune i srdele te zamrzavanje kapaciteta za pelagijske kočarice i mreže plivarice. GFCM je odlučio i uvesti inovativan višegodišnji plan za pridnene stokove u Jadranskom moru kojim utvrđuje ograničenje maksimalnog kapaciteta za pridnene kočarice i kočarice s gredom da bi se 2026. postigao ciljni MSY za sve ključne stokove. Osim toga, utvrdio je ograničenja izlova crvenog koralja, ograničenje ribolovnog napora za lampugu u međunarodnim vodama Sredozemnog mora, za dubokomorske kozice u Jonskom moru, Levantskom moru i Sicilijanskom prolazu i ograničenja ulova rumenca okana te je odlučio nastaviti mjere za zaštitu europske jegulje. Za crnomorske vrste TAC-ovi za romba kvrgaša utvrđeni su u okviru plana GFCM-a, a za papalinu utvrđena je autonomna kvota.

³ Obalne su države u sjeveroistočnom Atlantiku za relevantne stokove Europska unija, Ujedinjena Kraljevina, Norveška, Island, Farski Otoci, Grenland i Ruska Federacija.

⁴ <https://www.fao.org/gfcm/2seas1vision/GFCM2030Strategy/es>

3. STANJE FLOTE UNIJE

Zajednička ribarstvena politika obuhvaća i upravljanje veličinom ribarskih flota da bi se osigurala ravnoteža između njihova kapaciteta ulova i proizvodnog potencijala ribljih stokova. Prekomjerna ribolovna kapaciteta nepoželjan je s ekološkog i financijskog stajališta jer izlaže stokove riziku prekomjernog iskorištavanja, troši gorivo bez opravdane svrhe i smanjuje profitabilnost.

Države članice moraju držati flote unutar nacionalnih ograničenja za kapacitet plovila (bruto tonaža) i snagu motora (kW). Moraju poduzimati mjere za smanjenje kapaciteta flota koje nisu uravnotežene: trebaju izrađivati godišnja izvješća o biološkoj i gospodarskoj održivosti flota te, ako postoje dokazi neravnoteže, predstaviti akcijske planove za uspostavu ravnoteže unutar jasnog vremenskog okvira. Kapacitet povučen korištenjem javne pomoći ne može se nadomjestiti.

U usporedbi s 2020. postignuto je neznatno smanjenje broja plovila, bruto tonaže i snage motora za 0,07 %, 0,1 % i 0,1 %. Stoga je u prosincu 2021. registrirana flota EU-a (uključujući flotu aktivnu u najudaljenijim regijama) obuhvaćala 74 380 plovila bruto tonaže 1 320 362 i snage motora 5 304 015 kW.

Države članice u izvješćima iz 2021. navode da održavaju flote ispod ograničenja i time ispunjavaju zahtjeve iz članka 22. Uredbe br. 1380/2013. Međutim, postoje velike sumnje u točnost i pouzdanost snage motora koju deklariraju države članice te u vezi s podacima na kojima se temelje nacionalna izvješća i postojanjem ili točnošću akcijskih planova država članica propisanih člankom 22. Uredbe o zajedničkoj ribarstvenoj politici.

Izvješća pokazuju da postoje značajne praznine u pružanju bioloških podataka u najudaljenijim regijama i u istočnom sredozemnom bazenu te u pružanju gospodarskih pokazatelja. Bugarska, Cipar, Španjolska, Francuska, Grčka, Irska, Italija, Malta, Portugal i Švedska imali su segmente s 50 ili više plovila za koja nisu bili dostupni biološki ili gospodarski podaci. Broj takvih plovila za Cipar, Francusku, Irsku i Švedsku bio je veći od 200.

Kad je riječ o akcijskim planovima, čini se da nisu uvijek dovoljni za otklanjanje neravnoteža. To je posebno zabrinjavajuće u Baltičkom moru, gdje će smanjenje ribolovnih mogućnosti vjerojatno stvoriti dodatne neravnoteže, i u Sredozemnom moru, gdje se stokovi još love 1,94 puta više od razina MSY-ja i gdje bi uključivanje preciznijih ciljeva u akcijski plan moglo stvoriti temelj za potpuno iskorištavanje EFPRA-inih sredstava.

Budući da je trajan prestanak ribolovnih aktivnosti jedan od alata koje EFPRA podržava za eliminaciju strukturnog prekomjernog kapaciteta flota, Komisija poziva države članice da usklade EFPRA-ine programe koji su u izradi za 2021.–2027. s vlastitom politikom upravljanja flotama.

Usporedno s tim, Komisija stupa u kontakt s relevantnim državama članicama i traži od njih da nastoje riješiti probleme u pojedinom slučaju.

4. GOSPODARSKI REZULTATI

Nakon što su nekoliko godina bile povoljne, **cijene goriva** znatno su skočile od ožujka 2022. i udvostručile se u usporedbi s prosječnom cijenom 2021. Ribarska flota EU-a plaćala je otprilike 1,1–1,2 eura po litri goriva sredinom ožujka 2022.

Dok ne postane dostupno izvješće Znanstvenog, tehničkog i gospodarskog odbor za ribarstvo (STECF) o gospodarskim rezultatima ribarske flote EU-a (očekuje se u srpnju 2022.), rane procjene pokazuju da bi, ako cijene energije ostanu na trenutačnoj razini, ribarska flota država EU-27 u 2022. izgubila ukupno 0,3 milijardi eura operativne dobiti.

Međutim, povećanja u cijenama energije imaju vrlo različite utjecaje na ribarske flote i ribolovne alate EU-a. Otprilike 40 % male flote, 66 % velike flote i 87 % flote za otvoreno more ne bi bilo profitabilno ako cijene energije do kraja 2022. ostanu na istoj razini. To bi najviše utjecalo na segmente flote koji upotrebljavaju alate s velikom potrošnjom goriva, kao što je ribolov povlačnim mrežama (koćama).

Te će se procjene dodatno razmotriti u izvješću STECF-a u srpnju, koje će se uzeti u obzir za odluke o ribolovnim mogućnostima za 2023.

Usto, Komisija je kao odgovor na krizu brzo reagirala 25. ožujka 2022. aktivacijom **EFPRA-ina kriznog mehanizma**, koji državama članicama omogućuje pružanje potpore u sklopu EFPRA-inih programa za znatne poremećaje tržišta koje je uzrokovala kriza. To se može kombinirati s drugim dostupnim kriznim paketima za ublažavanje utjecaja krize, a naročito s mjerama privremenog okvira za državne potpore u kontekstu krize. I dalje postoji mogućnost prebacivanja do 10 % neiskorištenih kvota na sljedeću godinu. Nadalje, Komisija je 13. travnja 2022. predložila zakonodavnu izmjenu Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo (EFPR), koja bi omogućila dodatne mjere u kriznim situacijama.

5. OBVEZA ISKRCAVANJA

Obvezom iskrcavanja, odnosno iskrcavanjem svog ulova, nastoji se postići veća selektivnost i manje razine neželjenog ulova.

Savjeti STECF-a i ICES-a (Međunarodno vijeće za istraživanje mora) pokazuju da **su razine neželjenog ulova i dalje visoke** u miješanom ribolovu pridnenih vrsta mnogih područja u vodama EU-a (od 20 % do 30 % u širom Sjevernome moru, Keltskim morima, Biskajskom zaljevu i uz Iberijsku obalu). Nadalje, države članice u izvješćima i dalje pružaju samo ograničene podatke o socioekonomskim posljedicama obveze iskrcavanja.

Kad je riječ o devet delegiranih uredbi kojima su propisane pojedinosti o provedbi obveze iskrcavanja, STECF smatra da posljedice takvih izuzeća za ribolovnu smrtnost nisu dobro shvaćene s obzirom na razinu izvještavanja o ulovu odbačenom na temelju izuzeća. Komisija će stoga 2023. u suradnji s regionalnim skupinama država članica **pregledati sva postojeća izuzeća** od obveze iskrcavanja.

EFPR i **EFPR**A – s visokom stopom javne pomoći – pružaju potporu pri provedbi obveze iskrcavanja. U tom su kontekstu 2020. države članice potrošile više od 86 milijuna eura na potporu mjerama povezanim s obvezom iskrcavanja, što je više nego prethodnih godina. Iako je potpora za tehničke mjere kojima se poboljšava selektivnost nastavila rasti, detaljna analiza pokazuje i to da je većina financijske potpore bila namijenjena istraživanju koje podupire izuzeća i nadogradnjama IT sustava koje olakšavaju učinkovitije iskorištavanje kvota. Iako su provedeni brojni projekti i ispitivanja u vezi s inovacijom ribarskih alata, njihovo uvođenje u flote u mnogim slučajevima nije toliko rasprostranjeno koliko bi se očekivalo. STECF je istaknuo i da se čini da su države članice više usmjerene na usvajanje izuzeća nego na poboljšanje selektivnosti.

Komisija zato i dalje potiče države članice da **bolje iskorištavaju sredstva te tako osiguraju daljnje inovacije i stvarnu upotrebu selektivnijih ribolovnih alata i metoda**, da poboljšaju kontrole i dobiju neku vrijednost od neželjenog ulova (bez stvaranja strukturiranog tržišta za takav ulov).

Kontrola i provedba obveze iskrcavanja i dalje su problematične. Rezultati revizija koje je Komisija pokrenula 2020. pokazuju da revidirane države članice nisu donijele potrebne mjere kako bi osigurale učinkovitu kontrolu i provedbu obveze iskrcavanja te da subjekti ne dokumentiraju znatan dio odbačenog ulova. To potvrđuju i druga izvješća, uključujući tri izvješća o ocjeni usklađenosti koja je izradila Europska agencija za kontrolu ribarstva (EFCA). Međutim, STECF ističe da je napredak u pilot-projektima država članica u vezi s elektroničkim sustavima praćenja pozitivan i inovativan korak koji će pridonijeti učinkovitoj provedbi obveze iskrcavanja. S obzirom na to koliko su praćenje i provedba obveze iskrcavanja važni za uspjeh zajedničke ribarstvene politike, Komisija je 2021. pokrenula **prekršajne postupke** protiv Španjolske, Francuske, Belgije, Irske i Nizozemske jer nisu poduzele odgovarajuće mjere za osiguravanje kontrole, provedbe i inspekcije obveze iskrcavanja te za osiguravanje detaljnog i točnog dokumentiranja ulova. Nepoduzimanje odgovarajućih mjera u tim područjima ima posljedice povezane s potencijalno velikim količinama neprijavljenih ili pogrešno prijavljenih ulova.

Usto, Komisija nastavlja surađivati sa suzakonodavcima na postizanju dogovora o revidiranom **sustavu kontrole ribarstva**⁵, prije svega da bi propisala upotrebu alata za daljinsko elektroničko praćenje koji su najučinkovitiji i najekonomičniji način praćenja obveze iskrcavanja. Prikupljanje i dostavljanje podataka o ulovu i dalje su ključni za kvalitetu znanstvenih savjeta, a time i za postizanje MSY-ja.

⁵ Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 1224/2009 i o izmjeni uredaba Vijeća (EZ) br. 768/2005, (EZ) br. 1967/2006, (EZ) br. 1005/2008 i Uredbe (EU) br. 2016/1139 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu kontrole ribarstva (COM/2018/368 final, 30.5.2018.).

6. GLAVNE PORUKE I SMJERNICE ZA PRIJEDLOGE O RIBOLOVNIM MOGUĆNOSTIMA ZA 2023.

6.1. Ključni koraci u utvrđivanju budućih ribolovnih mogućnosti

Kao i prethodnih godina Komisija će svoje prijedloge za ribolovne mogućnosti za 2023. temeljiti na znanstvenim savjetima ICES-a i STECF-a, odlukama donesenima za vrijeme bilateralnih pregovora s trećim zemljama, odlukama koje RFMO-i donesu 2022. i socioekonomskoj analizi. Iako će za neke stokove kasniti znanstveni savjeti zbog utjecaja ruske invazije na Ukrajinu na aktivnosti ICES-a, ne očekuje se da će to imati utjecaj na raspored relevantnih sastanaka Vijeća. Komisija će svojim početnim prijedlozima za ribolovne mogućnosti obuhvatiti najveći mogući broj stokova.

Komisija poziva države članice i dionike da razmotre znanstvene savjete čim oni postanu javno dostupni. Osim toga, dionici mogu davati preporuke preko savjetodavnih vijeća, nacionalnih tijela i samostalno.

Komisija će voditi razne pregovore s Ujedinjenom Kraljevinom, Norveškom i obalnim državama od listopada do prosinca 2022. te će ih nastojati završiti dovoljno rano da predstavi rezultate na sjednici Vijeća za poljoprivredu i ribarstvo (AGRIFISH) u prosincu.

Komisija će, osim utvrđivanja ribolovnih mogućnosti, tijekom godine nastojati postići napredak u dogovorima s trećim zemljama o raspodjeli stokova široke distribucije za koje trenutačno ne postoji takva raspodjela da bi se osiguralo održivo iskorištavanje zajedničkih stokova.

6.2. Utvrđivanje ribolovnih mogućnosti po morskim bazenima

Za stokove u Baltičkom moru, Skagerraku/Kattegatu i jugozapadnim vodama kojima upravlja samo EU Komisija će predložiti daljnje održavanje/smanjenje ribolovne smrtnosti u skladu s razinama MSY-ja kad savjeti o tome postanu dostupni. Ako je planovima upravljanja dopuštena veća fleksibilnost pri postavljanju ograničenja ulova, Komisija može predložiti upotrebu gornjeg raspona razina MSY-ja za zdrave stokove pod uvjetom da se u znanstvenim savjetima to smatra potrebnim za postizanje ciljeva višegodišnjeg plana za mješoviti ribolov. Za stokove za koje prema znanstvenim savjetima ne bi smjelo biti ulova ili u kojima se biomasa toliko smanjila da su ispod sigurnog ograničenja bit će predložene korektivne mjere za obnovu u okviru relevantnih višegodišnjih planova. Dodatna pozornost posvetit će se dobivanju potpune znanstvene evaluacije MSY-ja za druge ključne stokove u što kraćem roku.

U kontekstu obveze iskrcavanja, izuzeća *de minimis* ili izuzeća na temelju visoke stope preživljavanja oduzet će se prema potrebi od savjeta STECF-a. Komisija će ocijeniti i napredak država članica u provedbi postojećih mjera za smanjenje usputnih ulova.

Broj TAC-ova postavljenih u skladu sa znanstvenim zahtjevima povećao se 2022. za **stokove koje EU dijeli s trećim zemljama** (Ujedinjena Kraljevina, Norveška, obalne države), što vrijedi i za stokove za koje je utvrđen MSY i za stokove za koje su dani savjeti utemeljeni na načelu predostrožnosti. EU za 2023. planira na temelju rada iz 2022. i dalje težiti postizanju

održivih TAC-ova u skladu sa znanstvenim savjetima u okviru zajedničke ribarstvene politike i Sporazuma o trgovini i suradnji. Komisija će nastojati započeti savjetovanje, prvenstveno s Ujedinjenom Kraljevinom i Norveškom, što ranije na jesen, ovisno o dostupnosti znanstvenih savjeta.

EU se zalagao i za pokretanje savjetovanja u vezi s raspodjelom kvota za tri stoka sa širokom distribucijom (skuša, ugotica pučinka, norveška haringa koja se mrijesti u proljeće) koja dijeli s drugim obalnim državama. Savjetovanje o skuši u tijeku je od ožujka 2022., a sudionici su dogovorili da se savjetovanje o ugotici pučinki i haringi treba ubrzati od rujna nadalje. Europska unija pozvala je sve sudionike da postignu održiv kompromis koji ne ugrožava legitimne interese Unije i njezine industrije.

Kad je riječ o **Sredozemnom i Crnom moru**, prijeko je potrebno da države članice nastave rad na ostvarenju ciljeva GFCM-a i višegodišnjeg plana za zapadno Sredozemno more te da donesu i provode ambiciozne operativne programe EFPRA-e za razvoj popratnih mjera. Predložene ribolovne mogućnosti bit će usmjerene na daljnju provedbu višegodišnjeg plana za zapadno Sredozemno more, među ostalim daljnja smanjenja i razvoj alata za upravljanje kojima će se postići MSY najkasnije do siječnja 2025. za sve stokove na temelju holističkog pristupa tijekom dvije godine.

Iako STECF ocjenjuje provedbu višegodišnjeg plana za zapadno Sredozemno more svake godine otkad je donesen, Komisija će u skladu sa zahtjevom u sklopu višegodišnjeg plana do srpnja 2024. započeti pripreme radove izvještavanja o rezultatima i utjecaju plana na predmetne stokove i o ribarstvu koje iskorištava te stokove.

Uz provedbu višegodišnjeg plana za zapadno Sredozemno more, koji je ključan za budućnost flota u Sredozemnom moru, i upravljanje zajedničkim stokovima nužno je za postizanje jednakih uvjeta za sav ribolov u Sredozemnom moru. Komisija će stoga uz potporu država članica i dalje proaktivno djelovati u GFCM-u. U tom će duhu prijedlog za ribolovne mogućnosti 2023. obuhvaćati i mjere GFCM-a kojima se produljuju mjere koje su već na snazi, a uključivat će i dodatne mjere donesene na godišnjem zasjedanju GFCM-a u studenome. U kontekstu crnomorskih vrsta TAC-ovi i kvote za romba kvrgaša bit će predloženi u skladu s odlukom GFCM-a iz studenoga 2022.

Osim toga, s obzirom na kritično stanje stoka **jegulje**, Komisija istražuje kako usvojiti najnovije savjete ICES-a o nultoj stopi ulova⁶ te pratiti napredak država članica u provedbi planova za upravljanje jeguljom i mjera u okviru Uredbe o europskoj jegulji⁷.

Konačno, GFCM trenutačno radi na mogućim mjerama upravljanja prvenstveno na temelju rezultata nedavno završenog programa istraživanja o europskoj jegulji⁸. U tom će kontekstu

⁶ ICES-ovi savjeti od 4. studenoga 2021.: [ele.2737.nea \(ices.dk\)](https://www.ices.dk/e/e2737): „ICES je savjetovao da pri primjeni predostrožnog pristupa 2022. ne bi trebalo biti ulova ni u jednom staništu.”

⁷ Uredba Vijeća (EZ) br. 1100/2007 od 18. rujna 2007. o uvođenju mjera za obnavljanje stoka europske jegulje (SL L 248, 22.9.2007., str. 17.–23.).

znanstveno tijelo GFCM-a u lipnju donijeti konkretne savjete o upravljanju europskom jeguljom u Sredozemnom moru. Savjeti će biti temelj za donošenje odluka o mogućim pristupima upravljanju u EU-u.

7. ZAKLJUČAK

Ribarstvo u EU-u nastavilo je 2021. napredovati u održivosti, uz izuzetak Baltičkog mora u kojem su neki prethodno važni komercijalni stokovi u padu zbog stanja okoliša u Baltičkom moru. Potrebno je uložiti više truda, prvenstveno u Sredozemnom moru. Komisija će u svojim prijedlozima za ribolovne mogućnosti 2023. težiti daljnjem radu na obnovi stokova i konsolidaciji onih stokova koji su već na održivim razinama.

Osim na stanje ribolovnih resursa pozornost treba obratiti i na šire morske ekosustave. Komisija u tom duhu priprema akcijski plan za očuvanje ribolovnih resursa i zaštitu morskih ekosustava. Taj će plan težiti dodatnoj zaštiti osjetljivih vrsta i staništa mjerama koje se temelje na poboljšanoj bazi znanja, jačanju sinergije između ribarstva i dionika iz područja očuvanja okoliša te potpori sektora radi osiguranja poštene i pravedne tranzicije. Takva potpora ostat će ključna u nadolazećim mjesecima i godinama za osiguravanje otpornosti ribarstva, posebno u kontekstu ruske vojne agresije na Ukrajinu te ekološke i klimatske krize.

Komisija će dalje istražiti provedbu zajedničke ribarstvene politike u izvješću koje će donijeti do kraja godine.

Komisija poziva države članice, savjetodavna vijeća, dionike i javnost da do 31. kolovoza 2022. dostave povratne informacije o ovoj Komunikaciji.

⁸ <https://www.fao.org/gfcm/technical-meetings/detail/en/c/1507967/>

PLANIRANI PROGRAM RADA⁹

Kad	Što
svibanj – studeni 2022.	ICES-ovi znanstveni savjeti
lipanj – kraj kolovoza	Javno savjetovanje o Komunikaciji
kraj kolovoza 2022.	Donošenje prijedloga Komisije o ribolovnim mogućnostima za Baltičko more
rujan – prosinac 2022.	Godišnja savjetovanja o ribolovnim mogućnostima s Ujedinjenom Kraljevinom, s Ujedinjenom Kraljevinom i Norveškom te s Norveškom
sredina rujna 2022.	Donošenje prijedloga Komisije o ribolovnim mogućnostima za Sredozemno i Crno more
listopad 2022.	Sastanak Vijeća o ribolovnim mogućnostima za Baltičko more Savjetovanje s obalnim državama o stokovima široke distribucije u sjeveroistočnom Atlantiku
kraj listopada 2022.	Donošenje prijedloga Komisije o ribolovnim mogućnostima za Atlantik/Sjeverno more
7.-11. studenoga 2022.	Godišnje zasjedanje GFCM-a
2. prosinca 2022.	STECF-ova procjena stokova i savjeti o upravljanju
prosinac 2022.	Sastanak Vijeća o ribolovnim mogućnostima za Atlantik/Sjeverno more Sastanak Vijeća o ribolovnim mogućnostima za Sredozemno i Crno more

⁹ Za stokove kojima se upravlja u okviru RFMO-a u vodama EU-a i određenim vodama izvan EU-a ribolovne mogućnosti utvrđuju se nakon godišnjeg sastanka RFMO-a u okviru periodičkih revizija uredbe Vijeća o utvrđivanju ribolovnih mogućnosti.